

POGLED NA BŮH

ČAS OPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

8. číslo

Budyšin, awgust 1971

Lětník 21

Ochranowske heslo na 26. smažnika

Mój Bóh je swojeho jandžela poslał, kiž je lawam tlamu dźeržal, zo mje njejsu wobškodžili. Dan. 6, 23. (Bibliški postrow při započatku cyrkwinskeho dnja.)

Lube sotry, lubi bratřa,
drozy ekumenisce hosćo!

Našeje ekumeniskeje a slowjanskeje zwjazanosće dla směm tekst w českej rěči z knižki „Hesla Jednoty Bratrské“ hišće raz čitać:

„Bůh můj poslal anděla svého,
kterýž zavřel ústa lvům, aby mi
neuškodili.“

Z džakownym wuznaćom směm cyrkwinski džen zahajić a was wšitkich nanajwutrobnišo strowić. Džakowne wuznaće je džensniše Ochranowske heslo z erta profeta Daniela po wulkim straše w lawowej jamje. Snano je so jeho wuchowanje a wumóženje stało na cyle naturske, normalne wašnje: Za Daniela bě to wulki Boží džiw a jeho hnadne wobarnowanje. My móžemy na příklad w Božej stwórbje wonka, na kotruž nětko a po mokrych, zymnych nje-dželah wosebje džakownje hlada-my, tež wšitko na naturske a wědomostne wašnje a rozjasnić a rozložić, a tola je wona za nas Boží dar a Boží džiw.

Runje tak je to z našim lubym a lubowanym Serbskim cyrkwiskim dnjom: Za nas je a wostanje wón Boží dar a džiw z časa powójnskich lět. Wězo móžemy sej to tež tak rozstajić: Křesćanski Serb, kiž zachowa swěru swoich wótcow rěč a wěru, so rady tam podawa, hdžež so Bože džěci we wulkej swójbje Serbskeho cyrkwiskeho dnja zhroma-džuju.

A tak je Bóh Knjez swojeho jandžela poslał, hinak prajene, wón je swoju hnadnu ruku wupřestrěl w běhu 24 lět nad Serbskim cyrkwiskim dnjom, kotryž je nam ze swojeje bójskeje milosće daril a kotryž chcył nam tež džensa a jutře požohnować!

Nas z hnadu pohladaj,
zwarnuj, žohnuj swoje herbstwo.
Knježe, wodź naš lud a kraj,
džerž a škituj naše serbstwo.
Nam přez wěru, pokutu
pomhaj k zbožnom' žiwjenju!

Hamjeń!

Gerat Lazar, předsyda

Nowy čas – stara wěra

Rozprawa wo Serbskim cyrkwiskim dnju w Klukšu

To běše zaso rjany cyrkwinski džen, naš Serbski ewangelski cyrkwinski džen dnja 26. a 27. junija 1971 w Klukšu! To chcu hnydom zwopředka prajić, a nadžijam so, zo mi ći druzy, kotřiž su tam tohorunja byli, přihlosuja. Klukšanska wosada a jeje farar staj so swěru a pilnje wo wšitko starałoj. Wjele lubych knjenjow, knježnow a knježničkow staraše so tam wo naše čelne derjeměće a zo by tež hewak wšitko w porjadku bylo. Jim wšitkim, wosadze z fararjom a swěrnym pomocnikom nanajwutrobniši džak!

Sobotniša zhromadźizna z našim jubilarom

Sobotu, 26. junija, zahaji so Serbski cyrkwinski džen ze zhromadźizny fararjow, cyrkwinskih předstajicjow, sobudželaćerjow a hosći. Tuta sobota wšak běše wosebity džen. Swjećeše tola naš serbski superintendent Gerhard Wirth swoje šěsćdžesaćiny. Myslu sej, zo běše to za njeho wosebje rjane dožiwjenje, směć tutón čestny džen swjećić w kruhu serbskich a slowjanskich přelcow.

Předsyda cyrkwiskeho dnja, bratř Gerat Lazar-Bukečanski, witaše wšitkich z Ochranowskim heslom tutoho dnja: „Mój Bóh je swojeho jandžela poslał, kiž je lawam tlamu dźeržal, zo mje njejsu wobškodžili.“ (Hlej měsacne bibliske rozpominanje!) W mjenje wšitkich přeješe našemu jubilaraj Bože žohnowanje „a wšitko, štož jom' trěbne je na čele a na duši a naposledku wěčnu zbožnosć.“

Jubilar džakowaše so za lube přeća, kak jara jemu Serbstwo na wutrobje leži a zo sej njemóže swoju eksistencu bjez njeho předstajić: „Serbstwo je nam Boží dar, nad kotrymž směmy so radować kaž nad kwětku we wulkej zahrodze. Naša serbska rěč je kaž muzej slowjanskich rěčow. Formy, kotřež su druhe slowjanske rěče hižom dawno zhubili, su w serbskej rěči hišće zdžeržane.“ Potom zaběraše so bratř superintendent Wirth z tematiku lětušeho cyrkwiskeho dnja. Heslo Klukšanskeho zjězda wšak rěkaše „Nowy čas – stara wěra“. Smy žiwi w nowym času. Ničto to njemóže zapřec. Wšudžom wokoło nas a mjez nami je nowe nastalo. To stare hinje. Rěka to, zo so ze wšěm starym tež naša stara wěra minje? Nam džensnišim křesćanam je nadawk stajeny, nowy čas zrozumić pod aspektom našeje wěry. Naš čas je tola pokročowanje, produkt stareho, zańdženeho časa. To pak nas njemóže wuswobodzić wot toho, štož ma so w přichodze stać. Wězo, křesćanska cyrkej nima tež džensa ničo noweho připowědać, přeco jenož to jedne

Bože słowo, wjesołu powěsć wo Jezom Chryśće, tola na nowe wašnje. Tuž su tež nowe eksperimenty, na příklad na Božich službach, nuzne, zo by so tuto słowo džensnišemu čłowjekej na zrozumliwe wašnje dale dawało. Jako křesćenjo mamy so stajnje znowa rozsudzić, prawje rozsudzić, dokelž štož my džensa wusywamy, jónu naše džěci a džěcidžěci žnjeja.

Bohate wosadne stawizny

Klukšanske wosadne stawizny su nimoměry zajimawe. Bratř farar Pawoł Wirth poda nam dokładny přehlad wo tym. W léce 1222 bu Klukš přeni króć w akće Mišnjanskeho biskopstwa naspomnjeny. Tak smě tuta wjes a wosada klětu 750ćiny swjećić. Klukš, to je holanska wosada, Klukš, to je kluč do dalokeje lužiskeje hole. W léce 1614 bu wosada ewangelska, a džensniši farar je tam sydomnaty ewangelski duchowny. Z dolheho rjadu tamnišich dušepastyrjow chcu jenož toho a tamneho mjenować, na příklad Pawoła Praetoriusa, kotryž pochadže z Njeswačidla. Wón běše ze Serbstwom jara zwjazany a zemř 59lětny jako arcydiakon w Budyšinje. Druhi duchowny, Chrystof Bjedrich Faber, založi w Klukšu laćansku šulu, a jeho naslědnik, wosmy Klukšanski duchowny, Jan Bohuměr Kühn, syn Budyškeho listonoša, nawukny serbsku rěč a sporjedža serbsku Bibliju. Wěcywustojni wšak dotal mjenjachu, zo je „Kühnowa“ Biblija přeměnk, štož serbsćinu nastupa, my pak nječamy džensa wjace tak hrubje sudzić. Chcemy tola wjele bóle prócu a swěru tutoho Němca připóznać a wuzběhować. Dwanaty Klukšanski farar, Korla Bohuwěr Konik (Kanig), bu w léce 1834 do Klukša powołany. Jeho mjeno namakamy husto w našich serbskich Spěwarskich. Wón je wjele němskich kěrlušow zeserbsčil. Wot léta 1926 do léta 1951 skutkowaše w Klukšu Jan Jurij Křižan, syn serbskeho kublerja z Hodžija, pomocny duchowny w Budyšinje, Kotecach, Dohna w Pirnjanskej eforiji a potom jako wosadny farar w Klukšu. Wón džen je powšitkownje,

znajmješa staršej a starej generaciji hišće derje znaty. To pak njeje zdawna wšitko, štož móhi z tuteje wosady naličić a napisać. Zabyć pak so njesmě, zo je tam w holanskim Klukšu slawny Serb skutkował, kotrehož žadyn z dotal mjenowanych njeprěsahuje — Handrij Zejler, naš serbski basnik! Wón bě tam za diakona. Klětu budže 100 lět, zo je Handrij Zejler zemřel jako farar we Łazu. Hać drje to njeje přičiny, Serbski cyrkwinski dzeń klětu we Łazu wuhotować? To namjetowaše bratr Grofa z Chasowa. A po mojim mēnjenju je to dobry namjet. — Z Klukšanskich wosadnych stawiznow chcu hišće dodać, zo so w léce 1917 wobzamkny, zo maju so němске kemše na přenjeji njedželi měsaca jako hlowna Boža služba wotměć. Wšitke druge hlowne Bože služby běchu serbske!

Naši hosćo

Běchmy na tutej sobotnišej zhromadźiznje ekumeniska wosada. Chcu jich mjenować, našich lubyh hosći z ČSSR: Z Brandýsa nad Labem bě přišta fararka Čěskosłowakskeje cyrkwyje Drahomíra Soukupová, z Rovenska pod Krkonošemi farar Bratrskeje jednoty M. Hloušek, z Ujkovic farar Bratrskeje jednoty F. Dolma, z Hronova ewangelski farar J. Strádal a z Karlovych Var prof. dr. M. Wajso. Do lubyh hosći a gratulantow k narodninam našeho superintendenta slušese wězo tež susodny katolski farar Stanisław Nawka ze Zdžerje. Mi so zda, zo je mjez Serbami ekumeniska zmyslenosć hižom přez narodne prócowanje rozšěrjena. W tym času, jako so němscy ewangelscy a katolscy hišće njeznajachu, su so Serbja woběju wuznaćow hižom dawno znali a hromadže rěčeli a skutkowali.

Swjedske kemše

Běše sobotu jara horco, tak so njedželu rano dešćowaše. Tola nježiwajcy na to běše wjele serbskich wosadnych zbliska a zдалoka do Klukša přichwatało — pěši, z kolesami, z mopedami, z motorskimi, z busami a awtami (telko serbskich Trabantow!). Boži dom běše polny swjedskeho ludu, jako naši fararjo, superintendent, čěskosłowaksy hosćo (mjez nimi zaso fararka Soukupová z čerwjonym keluchom na čornym talaru) a knjez biskop Fränkel-Zhorjelski a wyši krajnocyrkwinski rada Henckel z Drježdžan začahnychu. Předsyda farar Lazar postrowi swjedskeho kemšerjow a wšitkich lubje witaše.

Po liturgiji, kotruž spěwaše na spočatku farar Paler-Hušćanski (a na kóncu Božeje služby farar Lazar-Rakečanski), předowaše bratr farar Siegfried Albert-Hrodzišćanski na zakladže lista na Romskich 1, 16: „Přetož ja so njehańbuju ewangeliya wot Chrysta; přetož je móc Boža, kotraž zbóžnych čini wšitkich, kotřiž do toho wěrja...“ Bratr Albert rjekny we swojim předowanju, zo njeje Bože słowo zestarjene, zo to njeje jenož někajki stary nahlad abo někajka mysl, ně, zo je to

wěčna móc. Tuto Bože słowo plaći wšitkim ludam a klasam. Jeho formy drje so hodža přeměňować, jeho wobsah pak wostanje.

Jako zastupnik cyrkwinskeje wyšnosće porěčeštaj biskop Fränkel a wyši krajnocyrkwinski rada Henckel. Zhorjelski biskop zložil swoje słowa na Japoštoiske skutki: „Ale wy dōstanjeće móc swjateho Ducha, kotryž na nas přidźe, a budžeće moji swědkojo nic jeno w Jerusaleme, ale tež w cyłym židowskim a samariskim kraju a hać do kónca zemje.“ Z jadriwymi słowami rysowaše biskop, hdže je džensa za křesćana Jerusalema, židowski a samariski kraj a kónc zemje. To je naša cyrkej, naša wosada, naš kolega na polu abo w zawodze, to su čí, kotřiž na nas hladaja abo samo na nas čakaja, a tež čí, kotřiž so do nas wohladaja.

Zastupnik sakskeje krajneje cyrkwyje rěčeše wo tym, kak je nam přeco na Serbskim cyrkwinskim dñju směl posrědkować postrowy a přeca krajneho biskopa. To pak njebě tónkróć móžno. Naša sakska krajna cyrkej steji tuchwilu w rozsudžacych jednanjach. Nazymu ma so nowy biskop wolić. Bóh Knjez dał, zo by wón był wěrný dušepastyr tež małego serbskeho stadla.

W mjenje čěskosłowakskeho hosći porěča farar Hloušek. Wón spominaše wosebje na eksulantow, kotřiž su něhdy we Lužicy wuček a nowu domiznu namakali, dokelž buchu doma wěry dla přesećhowani.

Cyrkej swjateho Handrija w Kiewe

Na hlownu a skónčnu zhromadźiznu

Na nej so wězo předewšěm rěčeše wo temje cyrkwinskeho dña „Nowy čas — stara wěra“. Slysachmy dwaj přednoškaj, přeni nam poskići diplomowy inženjer bratr Zoba z Bukec a druhi bratr dr. med. Arnošt Wirth z Njeswaćidla. Zhonichmy wjele nowych faktow z wuwica techniki, kak je so swět w našich lětdžesatkach tak hobersece přeměnil a z kajkej spěšnosću so dale přeměňa. A zajimawe bě za nas, zhonić, što medicinar wo tym mēni, kak wón to posudzuje. Tež za medicinu plaći, štož plaći za kóždnu sferu našeho čłowjeskeho žiwjenja: my

křesćenjo witamy kóždy postup k dobremu čłowjestwa. My chcemy po swojich možnosćach k tomu přinošować a so prócować, naš čas, tutón nowy čas lěpše zrozumić. Naša wěra, naša stara, wot wótcow namrěta wěra pak nam njetreba při tym być zadžewk. Ně, wona je za nas pohónjowaca móc, z kotrejež čerpamy dzeń wote dña, zo bychmy so stajnje prawje — to rěka za nas: po Božej woli — rozsudzili. (Poskićenej přednoškaj, tak so nadžijam, so w jednym z přichodnych čislow wozjewitej.) Do popołdnich rěčnikow slušese tež sotra fararka Soukupová, kotraž nas w mjenje swojeje wosady a Čěskosłowakskeje cyrkwyje postrowi. (Čěskosłowakska cyrkej založi so po 1. swětowej wójnje z elementow moderneho katolicizma a českeje reformacije po Husowej tradiciji a Bratrskeje jednoty.) Zdžerjanski farar Nawka porěča k zhromadženym, postrowi jich lubje wot katolskeho serbskeho ludu a wupraji přece, tola raz zhromadny Serbski ewangelski-katolski cyrkwinski dzeń wotměć. (Snanu bychu Handrija Zejlerjowe stote posmjertniny dobra skladnosć byli!)

We swojim skónčnym słowje džakowaše so superintendent Wirth wšitkim, zo běchu w tak bohatej ličbje do Klukša přišli, Klukšanam za dobrou hospodu a wšěm druhim (tež Handrijem Wirthem za hraće na pičelach a Rakečanskim pozawnistam!), kotřiž su k poradženju cyrkwinskeho dña přinošowali. Bohu Knjezej pak budž wěcny džak, zo směmy so přeco hišće zetkawać pod jeho słowom w maćernej rěči!

hš.

Wulka nuza mjez Pakistanami

Liga towaršnosćow Čerwjeneho križa w Genfje je wozjewila, zo su dotal wjace hać štyri miliony čeknjencow z narańšeho Pakistana w Indiskej wuček namakali. Wšědnje přiběra ličba wo 60 000 ludži. Jenož połojca ludži je pod stanami a w lěhwach nowe bydlo namakała. Wulka nuza je přez strašnu cholera nastala. Z akcije „Chlěb za swět“ bu 500 000 hriwnow přepokazanych. Tutón pjenježny přinošk wot křesćanow našeje republiky móže so hišće powyšić.

Pomoc za Angolu

Narodny zwjazk za njewotwisnosć Angole (UNITA), hibanje wo swobodu tuteje portugiziskeje kolonije w Africe, je so Ekumeniskej radže cyrkwjom w Genfje za dar 10 000 dolarow džakował. UNITA je tute pjenjezy naložowała za socialne wuwice tych krajow, kotrež su kolonialnu kwaklu wotisnyli: tři nowe šule buchu založene a dvě nowej klinice. Za znowanatwar ratarstwa pak trjeba wuswobodžena Angola jara nuznje ratarske graty, hnojiwa a srědky přeciwo škódnikam na rostlinach. UNITA prosy křesćanske cyrkwyje wo dalšu pomoc nježiwajcy na njeprěčelsku propagandu.

Tutón wobraz pokazuje nam wujimk ze Serbskeho cyrkwinskeho dnja. Létušeho? Nè! Chceće hodać? To je wam přečežko, dokelž sće mjez tym na telko cyrkwinskih dnjach pobyli? Tuž wam přeradžu: 1960 smy tak rjenje hromadže sedźeli a na připołdnišej zabawje spěwali – w Minakale. Tež na létušim Serbskim cyrkwinskim dnju w Klukšu běše zaso rjana připołdniša zabawa. Wo tym wšak běše hižom w julijskim čisle wujimk wotěiščany. Dospolnu rozprawu wo létušim cyrkwinskim dnju móžeće w džensnišim čisle na přenjej a druhej stronje čitać. – Tamne wobrazki z tymi impozantnymi swjatnicami wšak we Lužicy njesteja, ale w Sowjetskim zwjazku. Fotografował je je naš serbski superintendent na swoim pućowanju do ZSSR.

Něhdže 50 000 pišcelow w Europje

Po nowej statistice je tuchwilu w Europje 49 991 pišcelow. Na 48 759 instrumentach hodži so hrać. Při tym pak dyrbimy wobkedźbować, zo w krajach z prawoslawnymi cyrkwjeimi (Rumunská, Bołharska abo Sowjetski Zwjazk) w cyrkwjach žane pišće nimaja, jenož w koncertnych žurlach abo w někotrych ewangeliskich a katolskich Božich domach. Statistika tohorunja přeradža, zo mamy w Europje jenož 6 011 organizow z powołanja. Na tamnych instrumentach hraja organizisća w pódłanskim zastojnstwje, potajkim tajcy, kotřiž hewak druhu službu wukonjeja. Na 46 880 pišcelach so hišće na Božich službach hraje. Zbytne pišće steja w cyrkwjach abo cyrkwinskih rumnosćach, kotraž so wjac njewužiwa, abo tež w tajkich cyrkwjach, kotraž su wobškodžene. To je wosebje w romaniskich krajach, hdžež nimaja za drohe reparatury dosć penjez. A nimo toho so na přikład w Francoskej na 800 pišcelach njehraje, dokelž pak pbrachuje w tamnišich wosadach duchowny pak organist.

Na wopomnjeće Martina Luthera Kinga

Srjedz meje wotně so w Budapešće zeńdženje Swětoweje měroweje rady. Křesćenjo, kotřiž so na tutym schadźowanju wobdźělchu, zhromadźichu so na wosebitej Božej službě, kotraž běše wěnowana wopomnjeću zamordowaneho Martina Luthera Kinga. Swjedženske přédowanje měješe přećel a naslědnik Martina Luthera Kinga, duchowny Ralph Abernathy, kotryž bě dla toho z USA do Madžarskeje přijěl.

Hosćo z Bołharskeje

Delegacija Bołharskeje prawoslawneje cyrkwy wopyta wot 6. do 21. junija cyrkwy w NDR. Mjez druhim pobychu bołharscy hosćo tež w Drježdžanach a w Zhorjelcu. Delegaciju nawjedowaše biskop Jan. Dale k njej słušachu archimandrit Atanasij a profesoraj Pančowski a Popodorow.

Z lista bratra Lanštjaka předsydy cyrkwinskeho dnja

„Luby bratře! Sym so wjeselił, zo lěta zaso pojedu na Serbski cyrkwinski dzeń, zo bych so tež z Wami wšěmi, mojimi lubymi serbskimi přećelemi, zetkał a džakownje wopominał 26. rōčnicu zahajenja Serbskeho cyrkwinskeho dnja. Byrnjež mam wšitko přihotowane, dyrbju tola doma wostać. Sym chutnje scho-rjel, a tuž njemōžu přijěć.

Přijimuj tuž prošu znajmjeńša pi-somnje moje sprawne přeće, zo by tež létušy Serbski cyrkwinski dzeń duchownje a narodnje swěrných bratrow a swěrne sotry posylnil.

Bych rady k Wam přijěl, wosebje tež tohodla, dokelž bratr superintendent G. Wirth swjeći swoje šěsć-džesaćiny, ale njeje to možno. Prošu Ce, zo by jemu tež we mojim mje-nje prał do dalšich lět wjele wu-spěcha w jeho prócowanju na Božej roli. Budu w duchu z Wami. Wottud přijědu na Serbski cyrkwinski dzeń někotři zastupnicy. Zajim tu stajnje rosće...“

Nazymu: wolba noweho biskopa

Sakska krajna synoda a krajnocy-kwinski zarjad chćetej dnja 2. a 3. oktobra 1971 noweho biskopa na-šeje krajneje cyrkwy wolić. Zastojn-

Cyrkej – tu a tam

Ekumeniska rada cyrkwjow je pře-prošenje pōlskeje ekumeniskeje rady dōstała a přiwwała, zo bych u jeje za-stupnicy Pōlsku wopytali.

*

Wjac hač 10 000 ludźi wobdźeli so 11. julija na ekumeniskich kemšach za Louisa Armstronga, kotryž bě 6. julija 71lětny zemrěl. Louis Armstrong běše po wšem swěće znaty jako „king of jazz“, kral jazza. Před radnicu rōdneho města New Orleans přédowaše baptistiski duchowny, potom požohnowaštaj katolski měšnik a židowski duchowny hromadže zhromadźenu wosadu.

*

Eksekutiwny komitej Lutherskeho swětoweho zwjazka je ewangelisko-luthersku cyrkej Kameruna a centralafriškeje republiky (32 500 wosadnych) a luthersku cyrkej w Malayziji a Singapurje (1 700 dušow) do swojich rjadow přiwwał. Nětko słuša do Lutherskeho swětoweho zwjazka 84 cyrkwjow z něhdže 54 milionami stawa-mi.

*

Prjedawši durinski krajny biskop D. dr. Moritz Mitzenheim swjećeše 17. awgusta swoje 80. narodniny. Jubilar dōsta wjele zbožopřečov z tukraja a wukraja. Tež naše statne instancy su biskopa dr. Mitzenheima počesćili.

*

Tuchwilu je w Španiskej 150 nje-katolskich nabožinskih zjednoćen-stwow dowolenych. To rjekny za-stupnik tamnišeho knježerstwa. W Španiskej wšak je katolska cyrkej wosebje sylna a druge cyrkwy bu-chu dotal wot statneje wyšnosće hu-stodosć potlōčowane.

stwo krajneho biskopa wukonja hač do tutoho termina wyši krajnocy-kwinski rada Ulrich von Brück, předsydstwo w cyrkwinskim wjednistwje ma tuchwilu prezident krajnocy-kwinskeho zarjada, dr. Kurt Johannes.

Powostanki něhdy krasneje cyrkwy Marje Donjebjeswzaća w Kijewskej lawrje (klōšter)

Wo ryčerju a smjerći

Něhdy jěchaše muž, zmužity ryčer přez daloki, daloki kraj. A zetka smjerć. Ryčer so jara stroži, a džeše: „Sto ty sy, grawočiwa?“

A smjerć džeše: „Ja sym po tebjě přišla!“

Ryčer wotmołwi: „To njeje po mojej woli, a ja so će njeboju. Ja sym zmužity a njebojazny, a sym hač dotal kóždého jednotliwca pobit.“

Na to wotmołwi smjerć: „Ja pak sym dotal wšitkich sylnych a mócných na tutym swěće pobila. Ja nikoho njeprělutuju. Hdyž ja přichadžam, dyrbi mje kóždy, kotrehož sym wuzwolila, scěhować.“

Ryčer poča so bojeć a prošeše: „Knježičerka, moja smjerć, budž mi miłosćiwa a hnadna. Dočakaj jenož hišće, zo so pomodlu.“

Smjerć pak džeše: „Ow čłowječe, Bóh rěči we swojim swjatym Pismje: Tohodla kedžbujće, přetož njewěšće, w kotrej hodzinje waš Knjez přińdže.“

Na to ryčer: „Běda mi, sym we wulkej nuzy. Přelutuj mje, smjerć, hač nazajtra, zo bych wšitko hišće wobstaral.“

Smjerć jemu rjekny: „Wy njerozumni čłowjekojo, kak wjele z was mje takle proša! Ty chceš so hač do jutřišeho swojich hrěchow kač; kak wjele rańšich zerjow wy dožiwiće, ale so ničeho njekajeće, ně, nastajnosći dale hrěšice. Kak wjele chwile sće měli k pokućenju, tola sće lěni a twjerdeje wutroby, nimaće smilnosće z chudymi, a wěriće samo, zo směće wěcnje na zemi wostać, a sće so stali hordži a nadući!“

Čłowjek džeše: „Moja duša je w najhóršej nuzy! Smjerć, dowol mi, zo do města du a tam dobro činju.“

Smjerć jemu wotmołwi: „Ně, ja će njepušču, ow čłowječe. Jako ty běše strowy, njejsy so modlił a njejsy ničo ze swojeho kubla za smilne dary dawal.“

Čłowjek: „Běda mi, džiwnja smjerć. Kak so či wuwinu?“ A plakaše a hórko žalosćeše.

Smjerć pak jeho hrabny a wza jeho sobu.

Tuž, bratřa, spominajće smjerće. Naše žiwjenje je krótko, tamny swět wěčný. Smjerć pak nikoho njeprělutuje. Staroruska legenda

rozmysluja, hač su tak kaž tutej mrowi.

My čłowjekojo smy husto egoisća. Njekedžbujemy a nježiwamy jedyn na druhého, byrnjež wšednje wo tym rěčimy. Přeco sej žadamy wšitko wot tamneho; zo pak dyrbjeli sami přěnjú kroćel hić, to nam zwjetša do hlowy njecha.

Katedrala Izaaka w Leningradže

Mudre mrowje a my

Něhdy poda so mrowja popođnju na puć, zo by mjedowy spadk (Honigtau) pytała. Puć běše jara wobćežny a napinacy. Wšudžom ležachu hałuzy a te běchu jej wězo jara na puću. Jako so mrowja runje tak jara prócowaše, zo by přez te hałuzy přišla, slyšeše wyše sebje nadobo tajke džiwnuške zynćenje. A pódla njeje přizemi druha mrowja. Wobě so nětko džiwaštej. Jedna přez druhu. Přenja mrowja njebě hišće žanu towaršku z křidleškomaž widžala, a tamna njebě hišće žanu mrowju bjez křidleškow widžala.

Počestej so rozmołwjeć, a při tym zhoni přenja mrowja, zo chce tež ta druha mjedowy spadk hromadzić. Přenja mrowja skoržeše pře hubjene, čězke časy, dokelž njebě dosć mjedoweho spadka namakać a dokelž běše wšudžom telko zawěrow a dokelž běchu puće tak wobćežne a hubjene. Druha mrowja rjekny pak přenje: „Zo su puće tak njerodne, to leži na tym, zo nimaja dosć ludži k džělu.“ Druha mrowja so docyła jara džiwaše. Wona so njetrjebaše na puće hněwać. Wona njeskoržeše na čas, za nju běše tež tutón čas dobry čas. To pak přenja mrowja docyła njerozumi. Poča tamnej, křidlatej wumjetować: „Ty sy přejara za nowy čas a njejsy tajka kaž maja to mrowje poprawom wšitke być.“ Křidłata mrowja poča so wobarać a měnješe: „Tajke kaž ty njeslušeja do tutoho časa, wy však tak a tak bórže wotemrějeće. Čas je was přescáhnyl.“

Takle so wobě mrowi cyłu chwilu wadžištej. Dokelž pak su mrowje jara wobhladniwe zwěrjotka, stej wonej bórže pytnyloj, zo takle dale njepríndzetej. Kóždy z njeju čuješe so winowata, swój ród zakitować a wuchwalować. Křidłata mrowja

chwaleše so a džeše: „Ja će tak a tak přežiwju, budu starša hač ty. Móžu što wě kak daloko lećeć a potom tež namakam mjedowy spadk. Ty pak po puću zemrěješ abo druge zwěrjata će zežeru.“ A nimo toho chwaleše křidłata mrowja tež krasne čopje slónčne pruhi a krasniši wuhlad do swěta. Přenja mrowja na to posłucha a sama za sebje rjekny: „Haj však, maš prawje“ a tamnej pak znapřećiwi: „Powětr pak je na zemi najstrowiši, a tohodla budu ja dlěje žiwa. A ty tola njemóžeš docyła lećeć, hdyž či sylny wětr napřečo duje. Potom však dyrbiš tola nóżkować.“ „Haj však, maš poprawom prawje“, džeše křidłata mrowja, ale jenož sama za sebje.

Mrowi so dojednaštej. Popođnju běše tola nimale nimo, a wobě njeběštej hišće mjedowy spadk nazběrałoj. Křidłata mrowja však njemóžeše wot tamneje wocakować, zo tež křidle dostanje. Dyrbještej so cyle jednorje dojednać — a to takle:

Hdyž křidłata mrowja w powětre leći a při tym njekřidlatu towaršku wuhlada, chce wona so hnydom na zemju pušćić, a wobě chcetej so potom přecelnje postrowić a hnydom džělowe dorěčenje wotměć. Při tym chcetej sej wšitke nazhonjenja a nowosće prajić. Křidłata mrowja slubi, zo chce njekřidlatu mrowju sobu zastarować, jelizo budže raz nuza z mjedowym spadkom. Tak so wobě mrowi spřećelištej.

Hdyž tutej mrowi zetkam, zejmu ruče swój křobuk, dokelž stej mi dobry přiškad. Wonej stej tak, kaž ja to husto njejsym. A čcu wšitkich prosyć, zo bych tohorunja činili. To je snano tomu abo tamnemu čłowjekkej směšna naležnosć. Tola či, ko-triž so směja, njech radšo wo tym

Hałuzy při winowym pjenku

Ty, luby čitarjo, sy wěšće přeswědčeny, zo sy hač dotal wostał při Jezusu a chceš tež dale při nim wostać. Ty prajiš ze słowami psalmista: To je moje wjesele, zo so k Bohu mam a swoju nadžiju stajam na Knjeza, zo bych připowědał wšitke twoje skutki.

Sy pak woprawdže při nim wostał? Maš zawěrnje přičinu, takle scicha so wjeselić?

Kajke su twoje plody? Njech su wone dobre. Bóh pak chce tebe wučić, zo by ty wjacé plodow přinješ. Štóz je wjele dobrych plodow přinješ, je jich přeco hišće přemało měl.

Tak budže we nas stajnje tale starosć wo dobre plody našeho žiwjenja. Nic pak tak, zo bychmy so ze wšěmi mocami napinali, so surowili za Chrystusa, zatamali jeho přećiwnikow, ale zo ze wšej swěru hladamy, zo bychmy při nim wostali, na jeho słowo posłuchali a zo by Chrystus na tajke wašnje we nas wostał.

W.

We Watikanskej čišćerni su čišćerjo protestowali. Na to buchu mzdy wo 6 500 lire powyšene.

*

Brasilska policija je bydlenje katolskeho arcybiskopa Heldera Pessoa Camary přepytowała a wšelke knihi scazała. Helder Pessoa Camara zasazuje so předewšěm za chudych a potlačowanych w Brasilskej.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadza jónkróc za měsac z liscencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamołwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth - Njeswačidski. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čiść: Nowa Doba, čišćerňa Domowiny w Budyšinje (III-4-9-1833).